

ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΕΡ ΣΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΑΠΟ 30 ΧΩΡΕΣ

ARNE DAHL

Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ
ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΛΦΑ

ΤΥΧΑΙΟ ΘΥΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΚΟΝΔΥΛΗΣ

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

Όλες οι σημειώσεις του βιβλίου ανήκουν στον μεταφραστή.

«**Δ**εν είδα τίποτα».
 «Ο Πολ Γελμ έβγαλε έναν βαθύ και δυνατό αναστεναγμό.
 «Δεν είδες τίποτα;»

Προσπάθησε να αιχμαλωτίσει το βλέμμα του άλλου, αλλά τα νεανικά μάτια παρέμειναν και χολωμένα και με τα βλέφαρα χαμηλωμένα.

Χολωμένα; Πότε είχε χρησιμοποιήσει τελευταία τη λέξη χολωμένα; Είχε χρησιμοποιήσει, άραγε, ποτέ στη ζωή του τη λέξη χολωμένα;

Ένωσε πως γερνούσε.

«Ας προσπαθήσουμε ξανά» είπε ήρεμα. «Παρόλο που είχε ξεσπάσει γερός καβγάς πίσω από την πλάτη σου, εσύ δεν είδες απολύτως τίποτα. Αληθεύει;»

Σιωπή.

Ο Γελμ αναστέναξε ξανά. Σήκωσε τις σφιγμένες γροθιές του από το τραπέζι, τέντωσε την πλάτη του και έριξε μια ματιά στη συνάδελφο που στεκόταν ακουμπισμένη στον θλιβερό τσιμεντένιο τοίχο.

Τη στιγμή που τα βλέμματά τους αντάμωσαν, εκείνος ένωσε πόσο διχασμένη ήταν η στιγμή αυτή. Από τη μια, η μετάθεση στο Τμήμα Δίωξης Εγκλήματος της τοπικής αστυνομίας, στον τομέα του κέντρου της Στοκχόλμης, και όλο το φάσμα των απεμπιστικών κρουσμάτων καθημερινής βίας. Από την άλλη, η επι-

στροφή της αγαπημένης συναδέλφου Σέρστιν Χολμ στη Στοκχόλμη.

Και το πρώτο με το οποίο αυτό το έμπειρο δίδυμο έτυχε να ασχοληθεί, αμέσως μετά την επανένωσή του, ήταν τι; Ένας καβγάς σε εστιατόριο.

Ο Πολ Γελμ αναστέναξε άλλη μία φορά και επέστρεψε στον δύστροπο μάρτυρα:

«Δηλαδή δεν έριξες ούτε μια φευγαλέα ματιά πίσω σου;»

Ο νεαρός άντρας χαμογέλασε τότε – με ένα αχνό, γεμάτο εσωστρέφεια χαμόγελο.

«Ούτε μία» είπε.

«Γιατί;»

Το βλέμμα του νεαρού συνάντησε το δικό του για πρώτη φορά. Καταγάλανο. Με μια κάπως απρόσμενη διαύγεια, σαν να ήταν έτοιμος να πει κάτι διαφορετικό από αυτό που είπε:

«Γιατί καθόμουν και διάβαζα».

Ο Πολ Γελμ έμεινε να τον κοιτάζει.

«Η Χάμαρμπι έπαιζε στην έδρα της με την Κάλμαρ, έφερε ισοπαλία, 2-2, και κατρακύλησε στην τελευταία θέση της βαθμολογίας, κι εσύ κάθесαι στο στέκι των Μπάγεν-φαν* και διαβάζεις; Μου λες, δηλαδή, ότι στο εστιατόριο Μύλος όπου δεν πέφτει καρφίτσα, όπου δεν ακούς τίποτα από τις φωνές και όπου έχουν μαζευτεί απογοητευμένοι οπαδοί της Χάμαρμπι κάθεται ο εικοσάχρονος Περ Κάρλσον μόνος του μ' ένα βιβλίο; Μια άκρως περιέργη επιλογή αναγνωστηρίου, θα πρέπει να πω».

Ο Περ Κάρλσον χαμογέλασε ξανά, με το ίδιο απαλό, εσωστρεφές χαμόγελο.

* Δυναμική ομάδα φανατικών οπαδών της Χάμαρμπι ΑΟ (Hammarby IF). Αποτελείται, ως επί το πλείστον, από εργάτες. Το όνομα *bajen* το πήραν από τη σκωπτική αναπαράγωγή της αγγλικής προφοράς της λέξης Hammarby [*hamarbaj* > *baj* > *bajen*].

«Είχε ησυχία όταν πήγα» είπε μόνο.

Ο Γελμ τράβηξε την καρέκλα και κάθισε με θόρυβο.

«Τώρα μου κέντρισες για τα καλά την περιέργεια» είπε. «Τι σόι βιβλίο ήταν αυτό που σου τράβηξε σε τέτοιο βαθμό την προσοχή ώστε να μπορείς να αγνοείς όχι μόνο τα ουρλιαχτά και τις κραυγές και το στριμωξίδι, αλλά και έναν καβγά που είχε ως αποτέλεσμα να χτυπηθεί ένα άτομο με ένα μεγάλο ποτήρι της μπίρας στο κεφάλι και να πεθάνει;»

«Να πεθάνει;»

«Ναι, να πεθάνει. Επιτόπου, από αιμορραγία. Έχασε δύο λίτρα αίμα σε είκοσι δευτερόλεπτα. Ποτάμι έτρεχε το αίμα από μέσα του. Όλες οι φλέβες είχαν ανοίξει διάπλατα. Τον έλεγαν Άντερς Λούντστρεμ, ήταν από το Κάλμαρ και για κάποιον άγνωστο λόγο ξεγελάστηκε και μπήκε στον Μύλο, ο οποίος είναι το πλησιέστερο μέρος στην Κόλαση για έναν οπαδό της αντίπαλης ομάδας. Και φυσικά, οι Μπάγεν-φαν τον σκότωσαν μ' ένα ποτήρι της μπίρας. Και από όλα αυτά εσύ δεν είδες τίποτα λόγω ποιου βιβλίου είπαμε; Με ενδιαφέρει πολύ να μάθω».

Ο Περ Κάρλσον φαινόταν ταραγμένος. Μουρμούρισε:

«Δεν είναι από αυτά που ξέρεις...»

«Try me – Για δοκίμασέ με» έκανε ο Πολ Γελμ με νεοϋορκέζικη προφορά.

Η Σέρστιν Χολμ κινήθηκε για πρώτη φορά από την ώρα που μπήκε στην αίθουσα ανακρίσεων ο Περ Κάρλσον. Προχώρησε αθόρυβα προς το τραπέζι και κάθισε δίπλα στον Γελμ.

«Ο συνάδελφος από εδώ γνωρίζει πολύ περισσότερα από λογοτεχνία από ό,τι νομίζεις» είπε. «Την τελευταία φορά που σε συνάντησα, διάβαζες... Κάφκα ήταν;»

«Κέι» έκανε ο Πολ Γελμ διφορούμενα.

Η Σέρστιν Χολμ γέλασε· ένα κοφτό, κάπως πικραμένο γέλιο.

«Κεί» επιβεβαίωσε κι εκείνη με νεοϋορκέζικη προφορά. «So try him – Δοκίμασέ τον, λοιπόν».

Ο νεαρός άντρας φαινόταν μπερδεμένος. Τα σχεδόν ολόσωμα μαύρα ρούχα μες στο κατακαλόκαιρο. Τα ανακατωμένα, ατημέλητα ξανθά μαλλιά. Ένας που θέλει να δίνει εντύπωση διανοούμενου, ίσως; Και πάλι, όχι. Το περιπλανώμενο και πληγωμένο βλέμμα. Το εσωστρεφές χαμόγελο. Σίγουρα δεν ήταν κάνας φοιτητής του Φρεσκάτι.* Ίσως είναι τελικά ένας νεαρός που διάβαζε μόνο για να μορφωθεί.

Μια σπανιότητα.

«Οβίδιος» είπε η σπανιότητα. «Μεταμορφώσεις του Οβιδίου».

Ο Πολ Γελμ γέλασε δυνατά. Δεν ήταν αυτή η πρόθεσή του. Το τελευταίο που ήθελε ήταν να χλευάσει τον Περ Κάρλσον. Αλλά αυτό συνέβη. Συνέβαινε όλο και συχνότερα.

Σημάδια πίκρας.

Χολωμένα.

Τον συνεπήρε μια σύντομη, ευτυχώς ταχέως παρερχόμενη, αίσθηση αηδίας για τον εαυτό του.

Η Χολμ παρενέβη:

«Και μεταμόρφωση είχαμε. Για τον Άντερς Λούντστρεμ από το Κάλμαρ. Την ύστατη μεταμόρφωση. Τη μεταμόρφωση των μεταμορφώσεων. Ποια από τις μεταμορφώσεις του Οβιδίου λες να ταιριάζει καλύτερα για τη μοίρα του Άντερς Λούντστρεμ, Πολ; Του Ορφέα, ίσως;»

«Σίγουρα» έκανε στωικά ο Γελμ. «Ο Ορφέας που κομματιάζεται από τις Βάκχες της Θράκης».

Ο Περ Κάρλσον τους κοίταζε επίμονα, μ' ένα ξαφνικό πάθος. «Όχι» είπε. «Όχι, όχι ο Ορφέας».

* Περιοχή στην οποία βρίσκεται το Πανεπιστήμιο της Στοκχόλμης.

Ο Γελμ και η Χολμ κοιτάχτηκαν έκπληκτοι.

«Τέλος πάντων» έκανε τελικά ο Γελμ. «Γνωρίζουμε, λοιπόν, ότι το μικρό τροπάρι σου “δεν είδα τίποτα” είναι ένα ψέμα. Υφίσταται, ως εκ τούτου, μια μεταμόρφωση. Πες μας τι είδες τώρα, Περ, από την αρχή. Τώρα μπορούμε να ξεκινήσουμε μια κανονική ανάκριση. Λοιπόν, σε λένε Περ Κάρλσον, γεννήθηκες στις 12 Απριλίου του 1979 στο Ντάντεριντ, μένεις στο Ασπούντεν, είσαι άνεργος και έχεις περάσει την εννιάχρονη υποχρεωτική σχολική εκπαίδευση. Σωστά;»

«Ναι» έκανε με αδύναμη φωνή ο Περ Κάρλσον.

«Τώρα μπήκαμε ήδη στην 24η Ιουνίου, και η ώρα είναι 08.13. Περιέγραψε όλα όσα είδες στο εστιατόριο Μύλος στην οδό Σιέρχουβ στις 21.42 της 23ης Ιουνίου. Χτες το βράδυ, δηλαδή».

Ο Περ Κάρλσον φαινόταν λίγο χλωμός. Κοιτούσε κάτω στο τραπέζι και έπαιζε με τα δάχτυλά του.

«Το μαγνητοφωνείτε αυτό εδώ;» ρώτησε.

«Όλα μαγνητοφωνήθηκαν από την ώρα που μπήκες μέσα. Το ίδιο και τώρα».

«Λοιπόν... ναι, όταν μπήκα στον Μύλο, δεν υπήρχε πολύς κόσμος εκεί. Δεν είχα ιδέα ότι είχε αγώνα εκείνο το βράδυ, διότι τότε δεν θα πήγαινα να καθίσω εκεί. Είχε ησυχία και άρχισα να διαβάζω. Και ήρθαν εκείνοι. Οι πρώτοι οπαδοί ήρθαν αμέσως μετά τις εννιά και το μαγαζί γέμισε. Εγώ προσπάθησα να συνεχίσω το διάβασμα. Τα κατάφερα. Έχω καλή ικανότητα συγκέντρωσης. Καθόμουν σε κάποια απόσταση, με την πλάτη προς τη μεριά του μπαρ, σχεδόν δίπλα στο παράθυρο, κι άκουγα περισσότερα απ’ όσα έβλεπα. Βέβαια, στρεφόμενοι και προς τα εκεί πού και πού».

«Γιατί τότε είπες ότι δεν είδες τίποτα;» ρώτησε η Σέρστιν Χολμ.

Ο Πολ Γελμ είπε:

«Φτάσαμε σε τέτοιο σημείο ώστε, όταν μιλάει κανείς με την αστυνομία, να απαντάει αυτομάτως: “Δεν είδα τίποτα”; Έχει πάει τόσο μακριά το πράγμα;»

«Πάντως, αυτή είναι η συνηθέστερη απάντηση που παίρνουμε».

«Να συνεχίσω;» έκανε σαστισμένος ο Περ Κάρλσον.

«Φυσικά» είπαν Γελμ και Χολμ εν χορώ.

Τζαλμ & Χαλμ, το διάσημο ζεύγος αμερικανών κωμικών.*

«Μια ομάδα Μπάγκεν-φαν, έξι ή επτά άτομα, άκουσαν μια άλλη παρέα, τέσσερα παιδιά, να μιλούν με προφορά της Σμόλαντ.” Και οι δύο παρέες ήταν στο μπαρ. Οι οπαδοί της Χάμαρμπι άρχισαν να πετάνε διάφορες κουβέντες στα παιδιά από τη Σμόλαντ, που έλεγαν ότι έμεναν στη Στοκχόλμη και υποστήριζαν τη Χάμαρμπι. Άκουγες στη φωνή τους ότι ήταν φοβισμένοι. Και ότι έλεγαν ψέματα. Αυτό το τελευταίο το κατάλαβαν και οι Μπάγκεν-φαν. Άρχισαν να γίνονται όλο και πιο επιθετικοί. Δύο από τους νεαρούς από τη Σμόλαντ κατάφεραν να κάνουν παρμπέρ και να φύγουν. Έμειναν οι άλλοι δύο. Η ατμόσφαιρα άρχισε να γίνεται δυσάρεστη. Μετά εμφανίστηκαν κι άλλοι οπαδοί της Χάμαρμπι και προσπάθησαν να τραβήξουν παραπέρα τους δικούς τους. Μάλλον κατάλαβαν τι επρόκειτο να γίνει. Στο τέλος, ο ένας από τους δύο νεαρούς από τη Σμόλαντ προσπάθησε να φύγει. Έσπρωξε έναν από τους Μπάγκεν-φαν κάπου εκεί πίσω κι εκείνος έπεσε κάτω. Τον άρπαξαν αμέσως τρεις από την παρέα και τον στρίμωξαν πάνω στην μπάρα, αυτός που είχε πέσει σηκώθηκε, βούτηξε ένα ποτήρι της μπίρας και το κατέβασε με όλη του τη δύναμη στο κεφάλι του νεαρού».

* Πρόκειται για παραφθορά των επωνύμων Γελμ & Χολμ, όπως τα πρόσφερε Αμερικανός αστυνομικός που είχε συνεργαστεί μαζί τους σε άλλη υπόθεση (βλ. Άρνε Νταλ, *Μίσος και αίμα*, μτφρ. Γρηγ. Κονδύλης, εκδ. Μεταίχμιο).

** Κομητεία της νότιας Σουηδίας (Smöland, Smolandia) με πρωτεύουσα την Κάλμαρ.

«Το είδες αυτό;»

«Όχι, πραγματικά όχι. Έβλεπα κάποια πράγματα πού και πού, στρίβοντας για λίγο το κεφάλι μου προς τα πίσω. Αλλά άκουγα. Όταν άκουσα το χτύπημα, στράφηκα προς τα πίσω. Ήταν ένας θόρυβος άσχημος, άσχημος του κερατά. Όχι όπως όταν ακούς να σπάει ένα ποτήρι, μάλλον του είχαν σπάσει το κρανίο. Να με πάρει ο διάολος – το κρανίο, οι φλέβες. Στράφηκα πίσω ακριβώς τη στιγμή που τον βρήκε το ποτήρι στο κεφάλι. Γύρω από το θύμα ήταν σαν να είχε σχηματιστεί ένας μικρός, άδειος κύκλος. Είχε πιάσει το κεφάλι με τα χέρια του. Ποτάμι έτρεχε το αίμα ανάμεσα από τα δάχτυλα και κυλούσε στους βραχίονες. Μετά έπεσε, έπεσε απλώς σαν άδειο ρούχο στο πάτωμα. Οι Μπάγεν-φαν το έσκασαν μεμιάς. Έτρεξαν προς την πόρτα και βγήκαν έξω. Αυτός που το είχε κάνει κρατούσε ακόμη στο χέρι τη χειρολαβή του ποτηριού – καταματωμένη. Πρόλαβαν να βγουν έξω ένα κάρο άνθρωποι, σπρώχνοντας, πριν αντιδράσουν οι άντρες του προσωπικού ασφαλείας και μπλοκάρουν την πόρτα. Ο άλλος νεαρός από τη Σμόλαντ ήταν πεσμένος στο πάτωμα και προσπαθούσε να σταματήσει την αιμορραγία με την μπλουζα του, ένας οπαδός της Χάμαρπι προσπάθησε να βοηθήσει, νομίζω, αλλά ήταν μάταιο. Νομίζω ότι του είχαν χυθεί τα μυαλά στο πάτωμα, γαμώτο».

Ο Περ Κάρλσον είχε γίνει κατάσπρος.

Ο Γελμ και η Χολμ προσπάθησαν να βάλουν σε μια τάξη τις πληροφορίες.

«Αυτό το “τίποτα” που δεν είδες ήταν μάλλον πολλά» είπε ο Γελμ.

«Σταμάτα να μου το κοπανάς αυτό» έκανε μουτρωμένος ο Περ Κάρλσον.

«“Πρόλαβαν να βγουν ένα κάρο άνθρωποι” είπες» έκανε η Χολμ. «Οπαδοί της Χάμαρπι;»

«Κυρίως τέτοιοι. Και μερικοί άλλοι επίσης».

«Πόσοι;»

«Εγώ... κοιτούσα το... θύμα, την περισσότερη ώρα».

Το θύμα.

Ο Γελμ ανατρίχιασε. Ο Περ Κάρλσον είπε:

«Το έσκασαν καμιά δεκαριά οπαδοί της Χάμαρμπι, νομίζω.

Κι εκείνος πρώτος απ' όλους. Ο δράστης, δηλαδή».

Ο δράστης.

Οι λέξεις ως οντότητες που αποκρύπτουν τα πραγματικά όντα: ο μάρτυρας· το θύμα· ο δράστης.

«Με τη λαβή του ποτηριού ακόμη στο χέρι;» ρώτησε η Χολμ.

«Ναι» είπε ο Περ Κάρλσον.

«Αυτήν εδώ;» είπε ο Γελμ και σήκωσε ψηλά μια πλαστική σακούλα με μια λαβή ποτηριού μέσα.

Ήταν γεμάτη αίματα. Το αίμα είχε πασαλείψει τα πάντα και είχε πήξει μέσα στη σακούλα.

Ο Περ Κάρλσον ζάρωσε τη μύτη και έγνεψε καταφατικά.

«Τη βρήκαμε πιο κάτω στην οδό Φόλκουνγκ. Μάλλον εκείνος θα πήγε τρέχοντας στη γωνία, έστριψε εκεί, προσπέρασε το ξενοδοχείο Μάλμεν και τα σκαλιά που οδηγούν στον σταθμό του μετρό στη Μεντμποριαρπλάτσεν. Τα δακτυλικά του αποτυπώματα δεν υπάρχουν στα αρχεία μας. Είναι, λοιπόν, πολύ σημαντικό να μας βοηθήσεις να αναγνωρίσουμε... τον δράστη. Δεν άκουσες να είπαν κάτι για το πού μπορεί να πήγε;»

«Όχι» είπε ο Περ Κάρλσον.

«Πάμε λίγο πίσω πάλι» είπε η Σέρστιν Χολμ. «Πόσοι πρόσλαβαν να το σκάσουν προτού μπλοκάρουν την πόρτα οι άντρες του προσωπικού ασφαλείας; Καμιά δεκαριά οπαδοί της Χάμαρμπι, είπες, αλλά και μερικοί άλλοι, έτσι δεν είναι;»

«Ναι, υποθέτω. Μερικοί που κάθονταν στο τραπέζι δίπλα στην πόρτα εξαφανίστηκαν. Και κάποιοι άλλοι».

«Όπως καταλαβαίνεις, ψάχνουμε για εξαφανισμένους αμερόληπτους μάρτυρες. Λες ότι αυτοί που κάθονταν στο τραπέζι κοντά στην πόρτα δεν ήταν οπαδοί της Χάμαρμπι;»

«Όχι, αυτοί ήταν εκεί από πριν, όταν ακόμη παιζόταν ο αγώνας. Αλλά υπήρχαν κάνα δυο τραπέζια ανάμεσα στο δικό μου και στο δικό τους. Και τα τραπέζια αυτά γέμισαν αρκετά γρήγορα. Ήταν, πάντως, μια παρέα από πέντε άτομα. Τώρα που το ξανασκέφτομαι, ένας από αυτούς έμεινε πίσω. Ένας με ξυρισμένο κεφάλι και ξανθό μουστάκι».

«Ναι, αλλά κι αυτοί εξαφανίστηκαν όμως μετά... την ανθρωποκτονία, ή...»

«Ναι, νομίζω».

«Πώς έμοιαζαν; Μια παρέα από συναδέλφους, ίσως;»

«Ίσως. Δεν έδωσα προσοχή. Δεν μιλούσαν μεταξύ τους».

«Δεν μιλούσαν; Τι έκαναν δηλαδή; Διάβαζαν Μεταμορφώσεις του Οβιδίου;»

«Κόφτε το! Έχετε έναν από αυτούς εδώ. Αυτόν με το ξυρισμένο κεφάλι. Μιλήστε μαζί του».

«Εντάξει. Άλλοι; Εσύ καθόσουν, είπες, στο τραπέζι στο βάθος, προτελευταίο από το παράθυρο και προτελευταίο από τον δεξιό τοίχο, όπως κοιτάζουμε από το μπαρ. Η παρέα αυτή καθόταν στο τελευταίο τραπέζι αριστερά, στην άλλη μεριά του διαδρόμου. Και στα ενδιάμεσα τραπέζια;»

«Όπως είπα, αυτά γέμισαν πριν έρθουν οι οπαδοί της Μπάγεν. Απ' ό,τι θυμάμαι, δεν υπήρχαν άδειες καρέκλες για τους Μπάγεν-φαν, εκτός από αυτές που ήταν δίπλα μου. Μια παρέα κάθισε στο δικό μου τραπέζι. Δύο από αυτούς πρόλαβαν να το σκάσουν μετά την ανθρωποκτονία».

«Και πέρα στο παράθυρο που βλέπει προς την οδό Σιέρχουβ; Προς τα εκεί ήσουν στραμμένος, έτσι;»

«Μια παρέα κοπέλες. Είχαν πιάσει και τα δύο τραπέζια που

ήταν τέρμα στη γωνία. Γλέντι για μία από αυτές που θα παντρευόταν, νομίζω. Γλέντι στην τελική του φάση. Ήταν αρκετά πιωμένες – και πολύ σοκαρισμένες μετά. Καμία από αυτές δεν έφυγε. Διάβολε, ούτε βήμα δεν μπορούσαν να κάνουν από το ποτό».

«Άλλοι; Ακριβώς δίπλα σου; Δίπλα στον δεξιό τοίχο;»

«Δεν ξέρω. Δεν θυμάμαι».

«Δεν θυμάσαι; Μοιάζεις να θυμάσαι πολλά, κατά τα άλλα».

«Λυπάμαι, δεν ξέρω. Μπορεί να κάθονταν κάποιοι κι εκεί. Αλλά δεν κοίταξα ποτέ προς εκείνη τη μεριά».

«Εντάξει. Πίσω από την πλάτη σου τότε; Προς τη μεριά του μπαρ; Είπες ότι γύρισες να κοιτάξεις πολλές φορές, έτσι;»

«Σ' ένα τραπέζι καθόταν έναν άντρας μόνος που με κοιτούσε. Στο τραπέζι που ήταν πιο κοντά στο μπαρ. Δύο μέτρα ψηλός. Πενηντάρης. Πούστης, θα έλεγα. Αλλά έχετε το όνομά του. Αυτός δεν έφυγε. Και ήταν, προφανώς, πιο κοντά απ' όλους στο συμβάν. Δεν θυμάμαι καλά ποιοι κάθονταν στα υπόλοιπα τραπέζια εκεί πίσω. Μετά έμεινε εκεί μια παρέα κουλτουριάρηδες που έμοιαζαν με τροβαδούρους. Δύο ζευγάρια μεσήλικες. Για τα πιο πίσω τραπέζια δεν έχω ιδέα».

Ο Περ Κάρλσον σώπασε. Ο Γελμ και η Χολμ σώπασαν. Μετά έσπασε τη σιωπή η Χολμ:

«Συνοψίζουμε; Ας κάνουμε ένα μικρό σκίτσο. Ο τόπος του εγκλήματος· η μπάρα βρίσκεται κάπου μέσα στην αίθουσα, προς τον τοίχο απέναντι από την είσοδο. Από την μπάρα και πέρα έχουμε αρκετά τραπέζια που καλύπτουν το πίσω μέρος της αίθουσας. Γι' αυτά δεν ξέρεις τίποτα, καθόσουν πολύ μακριά τους. Το μπροστινό τμήμα της αίθουσας είναι κάπως έτσι, κοιτάζοντας από την μπάρα. Ακριβώς μπροστά τα παράθυρα προς την οδό Σιέρχουβ. Αριστερά η πόρτα. Δίπλα από την πόρτα ένα μονό, μακρύ τραπέζι. Μετά ο διάδρομος, και τρία επί τρία αρ-

κετά μεγάλα τραπέζια· εσύ καθόσουν πίσω δεξιά σε μεσαίο τραπέζι, στραμμένος προς το παράθυρο. Πριν ορμήσουν μέσα οι Μπάγεν-φαν, λίγο μετά τις εννιά, υπήρχαν τα εξής άτομα στην αίθουσα. Σειρά των τραπεζιών στο βάθος μπροστά στο παράθυρο: η παρέα με τις κοπέλες που γιόρταζαν τη μέλλουσα νύφη στα δύο τραπέζια δεξιά. Μετά, σε ένα από τα τραπέζια μπροστά από το παράθυρο που ήταν πιο κοντά στην πόρτα, ποιος...»

«Δεν ξέρω. Καθόταν μια παρέα εκεί, αλλά δεν έχω ιδέα ποιοι ήταν. Ούτως ή άλλως έμειναν κι αυτοί μετά».

«Ύστερα, στη μεσαία σειρά, στη σειρά των τραπεζιών όπου καθόσουν;»

«Στο βάθος δεξιά, δεν ξέρω, όπως είπα. Μετά εγώ... και, ύστερα από λίγη ώρα, εφτά ή οχτώ Μπάγεν-φαν. Στο τραπέζι αριστερά από μένα καθόταν μια παρέα φοιτητές, νομίζω».

«Και στη σειρά που ήταν πιο κοντά στην μπάρα;»

«Θεέ και Κύριε. Τέλος πάντων... Πρώτο τραπέζι, στο βάθος δεξιά, πιο κοντά απ' όλα στην μπάρα: εκείνα τα δύο ζευγάρια και εκείνος ο πούστης που με κοίταζε συνέχεια. Δεύτερο τραπέζι: η παρέα των τροβαδούρων, τέσσερις στον αριθμό. Τρίτο τραπέζι: δεν έχω ιδέα. Και τέλος, το μοναχικό τραπέζι κοντά στην πόρτα: η παρέα των πέντε, από τους οποίους έφυγαν οι τέσσερις».

«Μια χαρά» είπε ο Γελμ. «Τώρα ήρθε η ώρα να πούμε για τον δράστη».

Έμεινε ικανοποιημένος που μπόρεσε να πει τη λέξη δίχως να κάνει παύση πριν.

«Στην πραγματικότητα, θυμάμαι μόνο τα κασκόλ της Μπάγεν» είπε ο Περ Κάρλσον. «Ένας από αυτούς είχε και ένα πανό, τυλιγμένο, με λευκοπράσινα καρό. Ο δράστης είχε μαλλιά μέχρι τον σβέρο, αρκετά ξανθά και αρκετά βρόμικα. Έβλεπα, ως επί

το πλείστον, μόνο την πλάτη του. Νομίζω πως είχε κι ένα μικρό μουστάκι επίσης, σαν ράγκαρε.* Δεν ξέρω, σαν αυτούς τους τύπους που “πειράζουν” αυτοκίνητα, αν καταλαβαίνετε τι εννοώ. Εγώ γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Ντάντερντ, κι αυτός ήταν τέτοιος που εκεί πέρα θα τον λέγαμε άτομο των νότιων προαστίων. Από Φάρστα** μεριά».

Ο Γελμ και η Χολμ τον κοίταζαν.

«Ξέρω, ακούγομαι προκατειλημμένος» είπε. «Τώρα μένω κι εγώ στα νότια προάστια. Άνεργος και ανειδίκευτος στα νότια προάστια. Πείτε το προκατάληψη, αλλά είναι το καλύτερο που μπορώ να κάνω αυτή τη στιγμή».

«Όχι, υπάρχει και άλλο ένα πράγμα που μπορείς να κάνεις» είπε η Σέρστιν Χολμ. «Να με ακολουθήσεις μέχρι τον σκιτσογράφο της αστυνομίας. Σκιτσάρει πλέον στον υπολογιστή και θα τελειώσετε γρήγορα».

Εκείνη σηκώθηκε. Ο Περ Κάρλσον σηκώθηκε. *Είναι ψηλότερη από αυτόν*, ήταν η άνευ νοήματος διαπίστωση του Γελμ.

«Εσύ δεν έχεις να μας πεις κάτι άλλο, έτσι δεν είναι, Περ;» είπε.

Ο Περ Κάρλσον κούνησε αρνητικά το κεφάλι και του έριξε ένα βλέμμα κάτω από τις αφέλειες των μαλλιών του. Βλέμμα γεμάτο από εκείνη την περίεργη, παράδοξη διαύγεια.

«Εντάξει, λοιπόν. Ευχαριστούμε για τη βοήθεια».

Εξαφανίστηκαν.

* Ομάδες νεαρών που οδηγούν γρήγορα και μεγάλης ιπποδύναμης αμερικάνικα αυτοκίνητα, ακούνε ροκ εν ρολ μουσική και κάνουν φιγούρα στις γυναίκες. Πίνουν όλοι τους, εκτός από τον οδηγό, μπλέκουν σε καβγάδες και έχουν συνήθως ρατσιστική συμπεριφορά. Είναι άμεσα επηρεασμένοι από την αμερικάνικη κουλτούρα της δεκαετίας του '50· υπάρχουν ακόμη –αν και όχι σε τόσο μεγάλη έκταση όσο παλιότερα– στις σκανδιναβικές χώρες, στη Γερμανία και στην Αυστρία.

** Νότιο προάστιο της Στοκχόλμης.

Εξαφανίστηκε και ο Πολ Γελμ. Μέσα στον ασαφή κόσμο των ονειροπολήσεων. Περ Κάρλσον. Γεννηθείς στο Ντάντερντριντ πριν από είκοσι χρόνια. Από το Ντάντερντριντ, αλλά δεν έφτασε ούτε στο γυμνάσιο. Άνεργος, αλλά σύχναζε στο πιο γνωστό ρεστοράν του Σέντερ, ήτοι της νότιας Στοκχόλμης, και διάβαζε λατίνους κλασικούς. Τι μπορεί να του συνέβη; Δεν μπορούσε να φανταστεί κάτι αυτή τη στιγμή. Παρείσακτος στο σχολείο; Τον είχε πετάξει ο πατέρας του έξω από την επιχείρηση; Καταπιεσμένος στο έπακρο, αλλά έτοιμος να εξεγερθεί; Εξέγερση κατά του πατέρα; Γενικώς ατίθασος; Πρώην ναρκομανής; Βλάκας;

Όχι.

Ίσως να ίσχυαν τα άλλα, αλλά όχι το τελευταίο. Δεν ήταν βλάκας. Αυτό μπόρεσε να το διακρίνει καθαρά ο Γελμ, έστω κι αν ένιωθε κάπως... ναι, βλάκας.

Υποβιβασμένος στην απελπιστική ασημαντότητα των καβγάδων σε εστιατόρια.

Paradise lost – Ο απολεσθείς Παράδεισος.

Όχι, όχι βλάκας. Απεναντίας, ασυνήθιστα παρατηρητικός. Και τώρα πρέπει να εκδιωχθεί από τη μνήμη. Διότι τώρα αυτοί θα έπρεπε να προχωρήσουν, να διαβούν μέσα από πονοκεφάλους άλλων ανακρίσεων, οπότε ο Περ Κάρλσον πρέπει να παραπεμφθεί σε άλλες τράπεζες μνήμης, πέρα από τις δικές του. Μόνον η μαρτυρία του θα παρέμενε.

Ο Γελμ χασμουρήθηκε, οι σκέψεις συνέχισαν τη ροή τους για αλλού. Στους μήνες στην τοπική αστυνομία. Το Τμήμα Δίωξης Εγκλήματος στον αστυνομικό τομέα του κέντρου της Στοκχόλμης. Στην οδό Μπεργ. Εκείνο το άκρως προσωρινό υπηρεσιακό γραφείο, από το οποίο ήταν –εξίσου προσωρινώς– ελεύθερος. Στην πραγματικότητα ανήκε σε έναν αστυνομικό με αναρρωτική, ονόματι Γκούναρλεβ, στο τηλέφωνο του οποίου απαντούσε ως εξής: «Γραφείο Γκούναρ Λεβ, Πολ Γελμ, λέγετε!» Μόνον όταν

του ήρθε ένας παλιός συνάδελφος του Γκούναρλεβ –ο οποίος υπηρετούσε τώρα στο Χέρνοσαντ– και ρώτησε που ήταν ο «Αυγουλάς», κατάλαβε γιατί πάντα ακολουθούσε μια παύση στην άλλη άκρη της γραμμής όταν απαντούσε ο ίδιος. Έμεινε με το στόμα ανοιχτό όταν έφαξε το όνομα στον υπηρεσιακό κατάλογο και το είδε εκεί φαρδύ πλατύ: δεν ήταν «Γκούναρ Λεβ» αλλά «Αύγουστος-Λαρς Γκούναρλεβ» – ο Αυγουλάς.

Μα επιτρέπονταν όντως τέτοια ονόματα; Δεν υπήρχαν νόμοι; Δεν είναι το ίδιο με το να δίνεις στο παιδί σου το όνομα Χεροϊν, δηλαδή Ηρωίνη; Αυτό που προσπάθησε να κάνει μια πολυμελής οικογένεια πέρα στο Γκνέστα πριν από λίγο καιρό: Χεροϊν Λίντγκρεν. Για κάποιο λόγο απέρριψαν το αίτημά τους και εκείνοι έστειλαν καταιγιισμό επιστολών στον τοπικό τύπο, μέσω των οποίων επιτέθηκαν στην κηδεμονική στάση της κοινωνίας.

Εν πάση περιπτώσει, ο Γκούναρλεβ είχε αναρρωτική επειδή σε ώρα υπηρεσίας είχε βρεθεί στο υποκατάστημα της τράπεζας Σουέντμπανκ, στην περιοχή Στούρεπλαν, όταν μια υστερική έφηβη, δεκατεσσάρων ετών, αποφασισμένη να το ληστέψει, όρμησε μέσα κραδαίνοντας ένα μεγάλο ηλεκτρικό συρραπτικό και απαίτησε: «Όλες τις μετοχές υψηλής απόδοσης στο ταψί». Μα δεν δουλεύουν τα ηλεκτρικά συρραπτικά μόνο με υψηλής τάσης ρεύμα; σκέφτηκε ο Γκούναρλεβ και κατευθύνθηκε προς την επίδοξη λησταρχίνα, για να της εξηγήσει με ηρεμία ότι το πιστόλι δεν θα λειτουργούσε, όταν αμέσως μετά –και προς μεγάλη του έκπληξη– δέχτηκε τριάντα τέσσερα διπλόκαρφα σε όλο του το πρόσωπο. Σαν από θαύμα, κανένα από αυτά δεν τον βρήκε στα μάτια. Το πρώτο που είπε όταν ανέκτησε τις αισθήσεις του ήταν: «Μα δεν δουλεύουν τα ηλεκτρικά συρραπτικά μόνο με υψηλής τάσης ρεύμα;» Η σύζυγος κοίταξε, με μάτια κατακόκκινα από τα δάκρυα, το μπανταρισμένο και φασιωμένο κεφάλι του και απάντησε: «Υπάρχουν και επαναφορτιζόμενα».

Η ιστορία για τον βίο και την πολιτεία του Αυγούστου-Λαρς Γκούναρλεβ.

Ο Αυγουλάς στη Χώρα των Θαυμάτων.

Τέλος πάντων, και η ιστορία του Πολ Γελμ δεν ήταν και πολύ πιο διασκεδαστική. Αντιθέτως μάλιστα, μια που η ιστορία για τον Αυγουλά είχε και κάποια αλλόκοτα στοιχεία.

Η Σέρστιν Χολμ επέστρεψε ξεφυλλίζοντας ένα μπλοκ.

«Καλώς ήρθες στην πραγματικότητα» έκανε ξερά ο Πολ Γελμ.

«Δεν είναι και τόσο διαφορετικά από το Γέτεμποργ».

«Την κωλοτρυπίδα της Σουηδίας».

«Μα τι κάθεσαι και λες;» ξέσπασε η Σέρστιν Χολμ με την ανοιχτόκαρδη προφορά του Γέτεμποργ.

«Όχι, συγγνώμη. Όχι, όχι. Απλώς κάτι που μετέδωσαν στην καλωδιακή πριν από μερικές εβδομάδες. Ειπώθηκε από τον αυτόματο τηλεφωνητή του Μαύρου Στρατού πριν από τον αγώνα της ΑΙΚ με τους γαλανόλευκους της ΙΦΚ Γέτεμποργ κάτω στο στάδιο Ουλεβί. Στοκχολμιώτικη βρισιά σε ανθυγιεινό μείγμα με παραδοσιακό μίσος μεταξύ χούλιγκαν».

«Ναι, καλά... και τώρα είμαστε πάλι μία από τα ίδια. Στοκχολμιώτικη βρισιά και παραδοσιακό μίσος μεταξύ χούλιγκαν. Μόνο που χόντρυνε λίγο το παιχνίδι τώρα. Τον είδες;»

«Τον Άντερς Λούντστρεμ από το Κάλμαρ; Ναι. Απαίσιο θέαμα. Το κεφάλι είχε πολτοποιηθεί εντελώς. Δεν πίστευα ότι ένα ποτήρι της μπίρας μπορούσε να προκαλέσει τέτοια ζημιά».

«Γιατί; Για ποιο λόγο;»

Ο Πολ Γελμ κοίταξε τη Σέρστιν Χολμ. Είχαν προϊστορία αυτοί οι δύο, πράγμα που σήμαινε ότι κανένα βλέμμα τους δεν ήταν αθώο.

«Σοβαρά μιλάς;» έκανε εκείνος με σχεδόν σοβαρό ύφος.

«Ναι. Ναι, μιλάω σοβαρά. Πολύ σοβαρά. Γιατί κλιμακώνεται η βία;»

Εκείνος αναστέναξε.

«Πες μου εσύ γιατί. Εν πάση περιπτώσει, τώρα τη βλέπουμε και από κοντά. Εδώ και μισό χρόνο τώρα. Την γκριζα, καθημερινή και μονότονη βία στο κέντρο. Αυτή που περνάει απαρατήρητη και δεν συμβάλλει ούτε καν στην ανάπτυξη αλληλεγγύης και ανθρωπιάς. Γύρισες μια και καλή τώρα, Σέρστιν;»

«Δανεική ήμουν εκεί κάτω. Ξέρεις, όπως με τους δανεικούς ποδοσφαιριστές. Έχουν κάποιο ψεγάδι. Αλλά τώρα σταμάτησα να είμαι δανεική».

«Μια και καλή, δηλαδή; Πώς ήταν κάτω στην πατρίδα, το Γέτεμποργ;»

«Η πατρίδα είναι εδώ τώρα, μέχρι εκεί το έχω ξεκαθαρίσει. Αλλά μέχρι εκεί, και τίποτα παραπάνω».

«Είναι η ζωή καλή μαζί σου, τελικά;»

«Καλή. Εντάξει. Ούτε περισσότερο ούτε λιγότερο. Πιστεύω ότι μόλις μπήκα σε μια μικρή κρίση των σαράντα. Αναρωτιέσαι: τίποτα περισσότερο από αυτό; Δεν υπάρχει κάτι άλλο; Καταλαβαίνεις».

«Νομίζω».

«Αν και πρέπει να κάνεις ό,τι καλύτερο μπορείς με την κατάσταση αυτή. Είμαστε πάλι μαζί, και θα προσφέρουμε μια τέλεια λύση-πακέτο για το συμβάν που στη γλώσσα των μέσων ενημέρωσης λέγεται “Ο φόνος στον Μύλο”. Έτσι δεν είναι;»

Η Σέρστιν Χολμ γέλασε λίγο και έβαλε λίγο ταμπάκο κάτω από το χείλος της.

«Αυτό τι ήταν τώρα;» έκανε ο Γελμ και έδειξε.

«Ανανέωση τρόπου ζωής» είπε η Σέρστιν Χολμ εντελώς ανέφραστη. Μετά έπιασε ένα άλλο νήμα συζήτησης – από το παρελθόν: «Τι κάνουν οι άλλοι; Με τον Γκούναρ διατηρούσα επαφή συνεχώς, και όλα τού πάνε καλά».

«Ναι. Μάλιστα, ο φίλος μας ο Γκούναρ Νιμπέργ... Ήταν ο

μοναδικός που έμεινε στην ΕΥΕΕ [Εθνική Υπηρεσία Έρευνας Εγκλημάτων], τελικά. Ήταν η αμοιβή του επειδή αρνήθηκε να συμμετάσχει στην τελική φάση καταδίωξης του Δολοφόνου από το Κεντάκι. Και έτυχε να είναι παρών στη φάση με το ξεσκέπασμα των παιδεραστών. Pedo University – Πανεπιστήμιο Παιδεραστών».

«Είναι σαν να τον βλέπω μπροστά μου» είπε χαμογελώντας η Σέρστιν Χολμ και ξεφύλλισε το μπλοκάκι της. «Μόλις αποκατέστησε την επαφή με τα παιδιά του και με το ενός έτους εγγόνι του, και του πέφτει κατακούτελα ο κόσμος των παιδεραστών του διαδικτύου. Ο οποίος είναι σαν τρένο που τρέχει όλο και πιο γρήγορα».

«Σίγουρα».

«Δύο φωτογραφίες από δύο ζεύγη αμφιβληστροειδών. Σίγουρα, τόσο ίδιες που κάνεις εύκολα λάθος. Ένας γίγαντας που φρουμάζει, με το κεφάλι φασκιωμένο με γάζες, να κυνηγάει τους παιδεραστές με φλόγιστρο».

«Τέλος πάντων» έκανε πικραμένος ο Γελμ. «Εμείς οι υπόλοιποι αρπάξαμε κάτι μικρές ποινές. Όποιος σπέρνει μίσος θεωρίζει αίμα».

«Είπαμε να μην το ξαναπούμε αυτό».

«Πράγματι. Ποτέ πια».

«Και οι άλλοι;»

«Δεν είχα και πολλές επαφές μαζί τους από τότε που διαλύθηκε η Ομάδα Άλφα. Εξάλλου, βρέθηκα μόνος και δανεικός στην τοπική αστυνομία. “Γραφείο Γκούναρ Λεβ”. Η τιμωρία μου. Έχω την εντύπωση πως, κατά βάθος, θεώρησαν εμένα υπεύθυνο για το μπάχαλο με τον Δολοφόνο από το Κεντάκι. Αλλά την πλήρωσε ο Γιαν-Ούλοφ».

«Έχεις καμιά επαφή μαζί του;»

«Όχι. Εξαφανίστηκε. Συνταξιούχος παρά τη θέλησή του. Ο

συνταξιούχος αρχιεπιθεωρητής Γιαν-Ούλοφ Χουλτίν. Πάει ο μύθος του ξυλοπόδαρου Χουλτίν. Ο Σέντερστεντ και ο Νορλάντερ κατέληξαν στο Τμήμα Δίωξης Εγκλήματος της KYEE [Κομητειακής Υπηρεσίας Έρευνας Εγκλημάτων] και ο Τσάβες πάει για περαιτέρω σπουδές».

«Στην Αστυνομική Ακαδημία;»

«Ναι. Τα σχέδιά του να κάνει καριέρα προχωρούν. Υπάρχουν ακόμη σεμινάρια για αρχιεπιθεωρητές; Αν ναι, σ' ένα τέτοιο πήγε».

«Κοίτα να δεις εξελίξεις. Και τα γραφεία μας; Το “Αρχηγείο”;»

«Νομίζω ότι έχουν βάλει διοικητικό προσωπικό εκεί τώρα».

Έμειναν για λίγο σιωπηλοί κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο. Σκέφτονταν όλα αυτά που είχαν περάσει μαζί... Για μια σύντομη στιγμή τα χέρια τους ενώθηκαν σε μια γρήγορη χειραψία. Μέχρι εκεί. Είχαν μπροστά τους πολλή δουλειά. Η Σέρστιν Χολμ ξεφύλλισε το μπλοκάκι της. Ο Πολ Γελμ ξεφύλλισε τη μέτρια αναφορά της βραδινής βάρδιας. Κοίταξαν μαζί το μικρό σκίτσο για το εστιατόριο Μύλος.

«Περιμένουν εκεί έξω» είπε η Σέρστιν και αναστέναξε.

«Ναι, βέβαια. Ο επόμενος για ξύρισμα» είπε ο Πολ και αναστέναξε.

Με ένα ποτήρι μπίρας κάποιος ανοίγει το κεφάλι ενός νεαρού οπαδού ποδοσφαιρικής ομάδας σε ένα εστιατόριο της Στοκχόλμης. Ο νεαρός πεθαίνει. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα περιστατικό της συνηθισμένης ωμής καθημερινότητας στο κέντρο της πόλης. Την έρευνα αναλαμβάνει ένα ζευγάρι τιμωρημένων ερευνητών, ο Πολ Γελμ και η Σέρστιν Χολμ, που προέρχονται από την Ομάδα Άλφα. Και κάτι συμβαίνει. Πίσω από το σπασμένο ποτήρι μπίρας αρχίζει να διαφαίνεται μια διαφορετική αλληλουχία γεγονότων, η οποία οδηγεί προς πολλές κατευθύνσεις: στο αστυνομικό σώμα, όπου ένας ανώτερος αξιωματικός συμπεριφέρεται παράξενα· στο μέλλον, όπου εμφανίζεται έξαφνα μια απειλή για τρομοκρατική ενέργεια· στο παρελθόν, όπου αρχίζουν να διακρίνονται τα βαθύτερα στρώματα της κόλασης.

ΜΙΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΗΣ ΘΡΥΛΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΛΦΑ

Ο Νταϊλ καταργεί κάθε γνωστό κλισέ με μια πρόζα τόσο ανάγλυφη που οι αναγνώστες του αστυνομικού δεν έχουν ξαναδιαβάσει.

Die Zeit

Αν ψάχνετε ένα βιβλίο με καθοδουλημένη πλοκή, στρωτή γραφή διανθισμένη με στοιχεία κοινωνικής σάτιρας και, τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, ένα βιβλίο χωρίς βαρετά σημεία –όπου ακόμα και οι ανακρίσεις της αστυνομίας είναι ενδιαφέρουσες– δεν νομίζω να βρείτε εύκολα καλύτερο από αυτό.

DBC

ISBN:978-618-03-1887-6

9 786180 318876

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 81887